

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *05 «Соціальні і поведінкові науки»*

Код та найменування спеціальності *051 «Економіка»*

Освітньо-професійна програма *Економічна та продовольча безпека*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності *051 Економіка*

«28» серпня 2024 р. протокол № 1

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 21-05/2024-25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Економічної теорії та фінансово-економічної безпеки](#)

Викладачі: **Шишлюк Вікторія Русланівна**, доцент кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки, кандидат юридичних наук, доцент



[Профайл](#)

Контакти:
etfeb@ukr.net,
048-712-40-88

Освітній компонент викладається на 2 курсі у 4 семестрі

Кількість: кредитів - 4, годин – 120

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	40	20	20
заочна	12	6	6
Самостійна робота, годин	Денна – 80		Заочна – 108

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент «ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ» спрямований на формування у студентів компетентностей щодо виявлення, запобігання та протидії корупції як складової економічної безпеки держави та підприємств. У межах курсу розглядаються правові, економічні та організаційні механізми боротьби з корупцією, особлива увага приділяється національним та міжнародним практикам запобігання корупції. Студенти вивчають вплив корупційних ризиків на економічну безпеку, способи їх мінімізації та інструменти запровадження антикорупційних програм на підприємствах та в державному управлінні.

Курс сприяє формуванню професійної етики, розвитку навичок аналізу корупційних схем та прийняття управлінських рішень, спрямованих на підвищення рівня економічної безпеки через зниження корупційних ризиків.

Освітній компонент «ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонентів «Соціологія і політологія», «Політична економія», «Статистика», «Гроші та кредит».

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту – формування у здобувачів глибоких знань та практичних навичок з ідентифікації, попередження та мінімізації корупційних ризиків у контексті забезпечення економічної безпеки, розвиток у здобувачів здатності аналізувати корупційні загрози та їхній вплив на економічну стабільність держави та підприємств, а також використовувати ефективні правові та управлінські інструменти для запровадження антикорупційних заходів..

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка](#) та [освітньо-професійній програмі «ЕКОНОМІЧНА ТА ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА»](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 15. Здатність науково обґрунтованого передбачення розвитку явищ, об'єктів та процесів.

ЗК 16. Здатність до пошуку та обрання найкращого (оптимального) результату.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

СК 15. Здатність самостійно опрацювати інформацію щодо структурних складових економічної безпеки та проблемних аспектів забезпечення їх безпечного виміру

Програмні результати навчання:

1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

28*. Розуміти роль держави у забезпеченні економічної та продовольчої безпеки, виявляти їх чинники та розробляти шляхи досягнення.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних занять

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Основи запобігання корупції та її вплив на економічну безпеку			
1	Поняття корупції, історичні передумови та сучасні тенденції. Корупція як загроза економічній безпеці держави та бізнесу.	2	0,5
2	Міжнародні стандарти та практики запобігання корупції.	2	0,5
3	Правове регулювання запобігання корупції в Україні.	2	0,5
4	Економічні наслідки корупції для державного та приватного секторів.	2	1
5	Ідентифікація корупційних ризиків у сфері економічної безпеки.	2	0,5
Змістовний модуль 2. Інструменти та механізми запобігання корупції			
6	Механізми запобігання корупційним ризикам на підприємствах.	2	0,5
7	Роль громадянського суспільства та медіа у протидії корупції.	2	1
8	Превентивні заходи у державному управлінні для зниження корупційних ризиків.	2	0,5
9	Використання цифрових технологій у боротьбі з корупцією.	2	0,5
10	Оцінка ефективності антикорупційної політики та перспективи її вдосконалення.		0,5
Разом за ОК:		20	6

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Аналіз корупційних ризиків в організації.	2	0,5
2	Розробка антикорупційної програми для підприємства.	2	0,5
3	Кейс-стаді: оцінка корупційної схеми та її впливу на економічну безпеку.	4	1
4	Огляд міжнародних антикорупційних стандартів.	2	1
5	Оцінка ефективності державної антикорупційної політики.	2	1
6	Вивчення прикладів антикорупційних розслідувань громадських організацій або медіа та їх вплив на розслідування корупційних правопорушень.	4	1
7	Аналіз можливостей впровадження цифрових технологій (електронні системи управління, відкриті дані) для зниження рівня корупції на прикладі конкретних проєктів або ініціатив.	4	1
Всього за ОК:		20	6

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Написання реферату з теми:			
1	1. Вплив корупції на інвестиційну привабливість країни: проблеми та шляхи вирішення. 2. Міжнародні антикорупційні механізми та їх впровадження в Україні: порівняльний аналіз.	20	30
Підготовка доповіді та презентації з теми:			
2	1. Цифрові інструменти в боротьбі з корупцією: глобальний досвід та українські реалії. 2. Прозорість державних закупівель як інструмент запобігання корупції: виклики та перспективи.	30	30
Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:			
3	1. Охарактеризуйте основні причини виникнення корупційних ризиків у державному секторі та їхній вплив на економічну безпеку країни. 2. Порівняйте міжнародні підходи до боротьби з корупцією та визначте, які з них можуть бути ефективно впроваджені в Україні. 3. Розкрийте поняття «корупційний ризик» та проаналізуйте методи його оцінки в організаціях. 4. Оцініть роль внутрішнього контролю та аудиту в системі запобігання корупції на підприємстві. 5. Проаналізуйте основні положення Закону України «Про запобігання корупції» та їхнє застосування на практиці. 6. Дайте оцінку антикорупційній стратегії України на 2021-2025 роки: досягнення, недоліки, перспективи.	30	48
Всього за ОК:		80	108

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- письмові модульні контрольні роботи;
- тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;
- виконання і захист практичних робіт;
- усне опитування;
- тощо.

Підсумковий контроль – *екзамен*.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади управління та основи науки про безпеку		
Практичні роботи*	5*3=15	5*3=15
Самостійна робота*(реферат)	1*5=5	1*5=5
Самостійна робота*(доповідь)	1*6=6	1*6=6
Самостійна робота*(Письмові відповіді)	3*3=9	3*3=9
Всього за змістовний модуль 1	35,0	35,0
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти управління безпекою соціальних систем		
Практичні роботи*	5*3=15	5*3=15
Самостійна робота* (реферат)	1*5=5	1*5=5
Самостійна робота*(доповідь)	1*6=6	1*6=6
Самостійна робота*(письмові відповіді)	3*3=9	3*3=9
Всього за змістовний модуль 2	35,0	35,0
Екзамен	30,0	30,0
Всього	100,0	100,0

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

2 - 3 балів	Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
1 – 2 балів	Практична робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
0,5 – 1 балів	Практична робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0-0,5 балів	Практична робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (написання реферату, оцінювання однієї роботи)

3,5 - 5 балів	Реферат відпрацьований та вчасно захищений, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
2,5 – 3,5 балів	Реферат відпрацьований, відповіді неповні, допущені	добре

	помилки	
1 – 2,5 балів	Реферат відпрацьований, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0-1 балів	Реферат не відпрацьований або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (доповідь, оцінювання однієї роботи)

5-6 балів	Доповідь відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4 – 5 балів	Доповідь відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,5 – 4 балів	Доповідь відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0 – 2,5 балів	Доповідь не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (письмові відповіді, оцінювання однієї роботи)

2,5-3 балів	Письмова відповідь відпрацьована та вчасно захищений, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
1,5 – 2,5 балів	Письмова відповідь відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
1 – 1,5 балів	Письмова відповідь відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0-1 балів	Письмова відповідь не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними умінями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, умінями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод), технології опрацювання дискусійних питань

Самостійна робота(реферати, доповіді з презентаціями, індивідуальні навчально-дослідні завдання тощо): робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо), складання скетчів за темами лекцій, реферування, конспектування)

8.Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Правознавство та правові основи цивільного захисту України [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Р. С. Яковчук, Д. О. Чалий, Є. В. Кобко, А. В. Саміло ; Держ. служба України з надзвичайних ситуацій, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – Львів, 2023. – 532 с.

ISBN 978-617-7879-76-2

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2204991>)

2. Лісовська Ю. П. Кібербезпека: ризики та заходи [Текст] : навч. посіб. / Ю. П. Лісовська. – Київ : Кондор, 2024. – 272 с.

ISBN 978-617-7729-49-4

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2259730>)

3. **Лозинська, Тамара Миколаївна.**

Публічне управління [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Т. М. Лозинська, О. В. Іваніна, Т. О. Щегініна ; Полтав. держ. аграр. ун-т. – Полтава : ТОВ "АСМІ", 2023. – 186 с.

ISBN 978-966-182-695-2

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2177569>)

Додаткові:

1. Право [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спец. 081 "Право" ден. та заоч. форм навчання / В. В. Вісин, О. С. Філюк, Н. Ю. Щербюк та ін. ; за заг. ред. В. В. Аніщук ; Луцьк. нац. техн. ун-т. – Луцьк, 2024. – 410 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2257270>)

2. Гулай О. Засоби та технології цифрового навчання: теоретичний та практичний аспекти [Електронний ресурс] : монографія / О. Гулай, В. Кабак, Г. Герасимчук ; Луцьк. нац. техн. ун-т. – Луцьк : ЛНТУ, 2023. – 160 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2265880>)

3. Прийняття управлінських рішень в кризових та надзвичайних ситуаціях [Електронний ресурс] : навч. посіб. / А. В. Руснак, А. В. Ломоносов, О. Е. Ломоносова, І. І. Надточій ; Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. – Миколаїв : Іліон, 2023. – 266 с.

ISBN 978-617-534-691-4

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2271480>)

4. Мураховський В. Г. Елементи теорії рішень та систем управління [Електронний ресурс] : підручник для здобувачів вищої освіти технологічних, технічних та економічних спеціальностей / В. Г. Мураховський, Ф. А. Трішин ; Одес. нац. технол. ун-т. – Одеса : ОНТУ, 2024.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2258762>)

5. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту [Текст] : навч. посіб. / М. В. Туленков. – 4-є вид. – Київ : Каравела, 2022. – 304 с.

ISBN 978-966-8019-88-1

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2232844>)

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [Вимог роботодавців](#)

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Вікторія ШИШЛЮК

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки

Протокол від «11» 04 2024 р. № 9

Завідувач кафедри економічної теорії

та фінансово-економічної безпеки /ПІДПИСАНО/

Наталія ЗГАДОВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП Економічна та продовольча безпека

к.е.н., доцент кафедри ЕТтаФЕБ /ПІДПИСАНО/

Тамара ТКАЧУК